4

సీత జడ

C. P. BROWN MEMORIAL
LIBRARY, CUDDAPAH.
Acc. No. 5293

రెల్రు ఆగి ఆగటం, పుట్టింటి ఉత్సాహంతో—తణుకు ప్లాట్‌ఫాం—మీదికి బంతిలా గెంతింది సీత. "అది డన్‌లప్ పరుపు కాదు. రైల్వే ప్లాట్‌ఫాం" అని వెక్కిరించాడు జానకిరామారావు. స్టీలు మర చెంబు చేత్తో పట్టుకుని సంతోషంగా రంగుల బొంగరంలా తిరుగుతున్న పెళ్ళాన్ని.

"విహరించటాని కిది సరోవరమనుకుంటున్నావేమో" అని సన్నాయి నొక్కులు నొక్కా డతను. బానిసలా అణగిమణిగి పడుండవలసిన ఆడది రాణీలా ఠీవిగా వుంటే కొద్దిమంది మగాళ్ళు మాత్రమే సర్దుకుపోగల్రు. సహించి వూరుకోగల్రు. ముందుకెళ్తే ముందుకీ, వెనక్కు వెళ్తే వెనక్కీ వచ్చి పడుతున్న జడను విసిరికొట్టి సామాను దింపిస్తున్న మొగుడికేసి అదోలా చూసింది. గొప్పింటి స్త్రీని ప్రాణాలకు తెగించి అనుసరించి వెళ్లే బానిస ప్రియుడిలాగున్నాడు. కాని అత్తారింటికి పెళ్ళాన్ని వెంటబెట్టుకుని వెళ్ళే హైక్లాసు పురుషుడిలా ఎక్కడాలేడు జానకిరామారావు.

'పుట్టింటి గాలి సోకగానే యిది మారిపోయిందే' అని విస్తుపోయి 'ఇది నాతో కాపురం చేసే సీతేనా కొత్త సీతా' అని క్షణకాలం తటపటాయించాడు. జానకి అందంలో తమాషా వుంది. పెళ్ళాం సొగసులు పరిచయ మాత్రంతో పసికట్టడం సాధ్యం కాదు. ఒకప్పుడు చేసుకున్న మొగుడికే చేసుకున్న పెళ్లాం వయ్యారం కంటగింపుగా వుంటుంది. 'దీని పొగరంతా దీని జడలో వుంది' అనుకున్నాడు గొప్ప డిస్కవరీ చేసినట్లు పెళ్లాన్ని పరీక్షగా చూస్తూ.

రైలాగినందుకు ప్లాట్‌ఫాం సందడిగా వుంది. అంతా చీకటే- స్టేషనూ ప్లాట్‌ఫాం కూడా చిన్నవే. కాని వచ్చి ఆగింది హౌరా ఎక్స్‌ప్రెస్ కావటం వలన గొప్పింటి చుట్టం వచ్చినపుడు ఎంత హడావిడిగా వుండాలో అంత హడావిడిగానూ వుంది తణుకు రైల్వే స్టేషన్. ఆ స్టేషన్ను చూడగానే మమ అనుకుంది సీత. అలా అనుకోలేకపో

యాడు జానకిరామారావు. స్టేషను కెదురుగా తెల్లవారుజామున నిల బడ్డ రిక్షాలు జట్కాలు వంపెద్దు బళ్ళు పాత హోటల్లో వేలాడేసిన మాసిపోయిన కురుక్షేత్రం ఫొటోలో పాండవ కౌరవుల గజతురగ పదాతి దళాలు ఎదురెదురుగా నిలబడినట్లున్నా యనిపించింది సీతకు. అవి తమకు దర్జాగా స్వాగతం చెబుతున్నట్లనిపించలేదు అతనికి. రిక్షాని చవగ్గా కుదుర్చుకు రాగలిగాననే సంతోషం ఎంతోసేపు నిలవలేదు. మరోమాటు ఆశ్చర్యపెట్టింది సీత రిక్షాలోకి చెంగుమని ఎగిరి కూర్చొని. తను చవగ్గా బేరమాడి కుదుర్చుకొచ్చిన రిక్షాలో జడ ముందుకు వేసుకుని హోల్డాలు మీద కాలుపెట్టి ఠీవిగా ఈజిప్టు మహా రాణిలా కూర్చున్న సీతను చూడగానే తిక్కెసుకొచ్చింది మానవుడికి. ఏమనలేక ఆవిడను ఆవిడ కంటున్న రంగుల కలలను నెట్టి చోటుచేసు కుని కూర్చున్న జానకి రామారావు 'దీని వరసేం పెద్దమనిషి తరహాగా లేదు' అని విసుక్కున్నాడు లోలోపల. ఆ రిక్షాలో అప్పుడామె రావణా సురు డెత్తుకుపోతున్న సీతలా కాక నరకాసురుడ్ని వధించటానికి వెళ్తున్న సత్యభామలా కనిపించింది.

బస్సుస్టాండులో ఇడ్లీ తెస్తానంటె ఆమె నవ్విన నవ్వుకు జానకి రామారావు తెల్లబోయాడు. తెల్లబోయి "సామాన్లన్నీ సరిగా వున్న య్లేనా" అని గొణుక్కున్నాడు. మొగుడ్ని ఏడిపించే ఒకటోరకం నవ్వుని పెంకెతనంగా దాచుకుని "అన్నీ సరిగ్గా వున్నాయి. మీరే సరిగా లేరు" అనేసింది పైకి పైగా పైట దులుపుకుంటూ. 'డామిట్ డోంట్ టాక్ విత్ హర్' అని గట్టిగా వార్నింగ్ యిచ్చుకున్నాడు స్వంతానికి, మరచెంబు, హోల్డాలు, ట్రంకు, సజ్జబుట్ట అవే ముఖ్యమైనట్టు లెక్క చూసుకుంటూ.

ఎర్రబస్సు వచ్చి ఆగింది, షెడ్డునుంచి పెద్ద ముత్తయిదువు వచ్చినట్టు....ఆ వెంటనే కండక్టరు చుట్టూ చిన్న పద్మవ్యూహం—ఆ జనాన్ని అభిమన్యుడిలా నెట్టుకుని వెళ్ళి టిక్కట్టు కొనితెచ్చుకుని చిల్లర లెక్క పెట్టుకుంటున్న భర్తను చూసి 'అంత కోపం దేనికో' అనుకుంది బంగారంలా మెరిసిపోతున్న మెడమీది చిరుచెమటలను సైలు దుమ్మును చేతురుమాల్తో వొత్తుకుంటూ.

జానకిరామారావు న్యూస్ ఆఫ్ యాక్షన్లై పోయి సామాన్ను దగ్గి రుండి బస్సు మీద వేయిస్తున్నాడు. అతను తొడుక్కున్న పంట్లాము వంటినంటిపెట్టుకుని వుంది. స్లాక్ కూడా అంతే. అవే ఖరీదైనవి కాని పక్షంలో మనిషిలో బండతనం బయటపడిపోయేది. నల్లఫ్రేము కళ్ల ద్దాల వలన మనిషి ఠీవిగా కనుపిస్తున్నాడు కాని ఆ అద్దాలు తీసేస్తే మనిషి మొహం చాలా వెలితిగా కనిపిస్తుంది. ఇంటికి వెళ్లాక యీ పట్నవాసం కోతిమార్కు షైట్ డ్రస్ మానిపించి పల్లెటూళ్ళోవున్న నాలుగురోజులూ కాస్త మర్యాదగా కళ్ళీ లాల్చీ, ధోవతి కట్టించాలి యీయనచేత అనుకుంది సీత. ఇక్కడ నిలబడినట్టు వున్నతడే ఇంతలో ఎక్కడా కనపడకుండా మాయమైనాడు. సీత ఏం గాబరా పడలేదు. ఎర్రబస్సుకు చేరువగా జడ చూసుకుంటూ సీత పచార్లు కొడుతోంది. తనే అతని పాలిటికి ఒక అర్థంకాని మహా కావ్యం కాని అతనప్పుడు ఎక్కడ వుంటాడో ఏం చేస్తూంటాడో కూడా ఆమె అవలీలగా చెప్ప కలదు. తనే అతడ్ని ఆశ్చర్యపర్చాలి కాని అతను తన్ను ఆశ్చర్య పర్చలేడు. అనుకున్నట్టుగానే చేతిలో ఉప్మావేసిన ఉల్లిపాయల రోస్టు పెసరట్టు, ఇడ్లీ పొట్లాలు ప్లాస్కులో కాఫీతోసహా ప్రత్యక్షమయాడు. మొహం బాగా కలకల్లాడుతూ వుంది. బాగా టిఫిన్ పట్టించిన మొగుడు ఎంత కామ్‌గా కూల్‌గా వుంటాడో అతనట్లానే వున్నాడు. బస్సులో వెళ్ళి సీట్లో బుద్ధిగా కూర్చోకుండా సీత బస్సుముందు సిల్లీగా పచార్లు కొట్టడం మానవుడికి అట్టే నచ్చలేదు. అంత బ్యూటిఫుల్ గర్ల్ బ్యూటి ఫుల్‌గా అందరికళ్ళ ముందూ తిరక్కూడదు. "వెళ్ళి సీట్లో కూర్చోక పోయావా కుముదినీ" అంటూ యిబ్బందిగా మొగం పెట్టాడు.

"పదె" అంటూ విస్సురుగా వెళ్ళి బస్సు ఎక్కి జంటసీట్లో ఒంటరిగా సర్దుకు కూర్చుంది. సీటు పోతుందని భయమా, మీరు రుమాలో పుస్తకమో బ్యాగో పెట్టకుండా వుంటారా, అయినా టిక్కెట్లు తీసుకున్నాక గవర్మెంటు బస్సులో చోటెక్కడికిపోతుంది—యిలాటి ప్రశ్నలు అడిగి లాభంలేదు ఆ మానవుడితో అని వూరుకుంది. ప్రయాణాల్లో అతనికీ భంగారెక్కువ. ప్రతి చిన్న విషయమూ అతను

సీరియస్‌గా తీసుకుని ముందునుంచీ జాగ్రత్తపడతాడు. కేర్‌లెస్ పెళ్ళానికి కర్మకొద్దీ కేర్‌ఫుల్ మొగుడు అన్నట్లుంది కథ....

"నువ్వు చప్పున ఈ టిఫిన్ తినేస్తే మరచెంబు ఖాళీ అవుతుంది. హోటల్‌కు వెళ్ళి నీళ్ళు తెస్తాను" అని తొందర పెడుతున్నాడు జానకిరామారావు! బస్సు ఒకచెంప డుర్రుబుర్రు మంటోంది.

"ఉన్న నీళ్ళు చాలు! మీరు స్థిమితంగా కూర్చోండి" అని చాలా నెమ్మదిగా అంది. పైన డమాల్ డమాల్ మని కూలివాళ్ళు పెట్టెలు పడేస్తున్న చప్పుడికి జానకిరామారావు ఖంగారు పడిపోతున్నాడు. సీతకి యింత ఆపేక్ష అక్కర్లేదు ఆమె అయిష్టంగానే అంది.

"చల్లగా హాయిగా వుంటుందని క్రింద నిల్చుంటే పుట్టిమునిగిపోయినట్టు బస్సు తప్పిపోతుందేమో అన్నంత కంగారుగా తీసుకొచ్చి యిందులో కుదేశారు! పైగా పరగడుపున యీ టిఫినంతా తిని యీ మర చెంబుడు నీళ్ళు తాగా లంటున్నారు. దాన్ని మీద కాఫీ....సరే! మళ్ళీ నీళ్ళెందుకు?"

"దార్లో దాహంవేస్తే-"

కంచి పట్టుచీర చెంగు మొహానికి చాటుచేసుకుని నవ్వింది సీత. జానకిరామారావు టిఫిను పొట్లాలకేసి గడియారంకేసి ఆమె మొహంకేసి మార్చిమార్చి చూస్తున్నాడు పట్టుదలగా. సీత ఫ్లాస్కు-మూతలో కాఫీ పోసుకుని చప్పరించడం ప్రారంభించింది కాళ్ళూపుతూ.

"తినవా?" అని మొండిగా అడిగాడు జానకిరామారావు.

"తింటాను మహాప్రభో-ముందు కాఫీ త్రాగనివ్వండి" అని-చిరునవ్వు నవ్వింది. మార్నింగ్ కాఫీతో చిరునవ్వు మార్నింగ్ కాఫీతో యిచ్చిన ముద్దులా ముద్దుగా వుంటుంది. జానకిరామారావుకి బ్లడ్ ప్రెషర్ హెచ్చిపోతోంది. ముందు కాఫీ తాగుతుంది. తరువాత టిఫిన్ చేస్తుంది. ఈలోగా బస్సు కదిలితే....ఉన్న మంచినీళ్ళు యిక్కడ త్రాగేశాక దార్లో దాహమైతే—మీటింగుకి ప్రార్థనకు బదులు జనగణమన పాడేస్తే ఎంత గాబరా పడవలసి వస్తుందో అంత గాబరా పడిపోసాగాడు జానకి రామారావు.

అతను సిటీలో తెంథౌజెండ్ పీపుల్స్‌కి లెక్చరివ్వగలడుగాని బస్సులో ఒక్క ఆడదానిచేత ఇడ్లీలు తినిపించలేకపోతున్నాడు. ఈ లేడీస్ రబ్బరు బంతుల్లాగుంటారు కాని వీళ్ళు ఇడియట్స్! మంచిగా చెబితే వినరు. మనం చెప్పేది వాళ్ళబుర్ర కెక్కదు. లైఫ్‌యిజ్ ఎ గేమ్ ఫర్ దెమ్. అది స్ట్రగులంటే వాళ్ళు ఒప్పుకోరు. దె ప్లే విత్ దైర్ హజ్‌బెండ్స్-మొగుడితో ఆటలేవిటి? గూట్లో చిలకల్లా గుంటారు. మొగుడు కట్టిన పంజరంలోంచి మొగుడుచెప్పిన పలుకులు పలుకుతూ మొగుడు చూపించిన లోకాన్ని చూస్తారు. కాని వరల్డులోకి తీసుకొచ్చాక మూడీ అయిపోతారు. సైలెంట్‌గా నువ్వెవఁడ్రా కేరేపెన్ అంటారు. అంటారు. తప్పు. అనరు. మన్ని తలపిన్నులాగో బ్లవుజుబొత్తాము లాగో పవుడర్‌డబ్బా మూతలాగకూడా చూడరు. బాహ్య ప్రపంచంలో కొచ్చాక మన్ని మర్చిపోతారు. పాత మొగుడు సామెత అది అగ్లీకా వచ్చేమో కాని కరక్టే. దె లాస్ట్ దెంసెల్వ్స్ ఇన్ ది వ(ర)ల్డ్. వీధిలో అల్లరిపెట్టి సైలెంట్‌గా టార్చర్‌చేసే ఆడాళ్ళని యింటికి తీసుకెళ్ళాక పచ్చడి పచ్చడిగా తన్నాలి. జానకి రామారావుకి తెలివొచ్చేసరికి ఎర్ర బస్సు పెరవలి లాకుల దగ్గర కొచ్చేసింది. సీత చేతిలో ఇడ్లీల పొట్లాం లేదు. హుష్ కాకీ-అటువంటి పొట్లమ్ కండక్టరు పక్కన కూర్చున్న క్లీనరు కుర్రాడి చేతిలో వుంది. ఉప్మావేసిన పెసరట్టు యిప్పు డెవరి పొట్టలో వుందో జానకిరామారావుకి ఇదమిత్థం తేలలేదు.

తేలకుండానే బస్సు ఆగిపోయింది. ఆగిపోయాక చెడిపోయిందో, చెడిపోయాక ఆగిపోయిందో తెలీదు. కాని బస్సు మాత్రం మరి కదిలేట్టులేదు. ప్రయాణీకులు తేలు కడుపులోంచి పిల్లలు బయటపడ్డట్టు రోడ్డుమీద కొచ్చిపడ్డారు. సీతకూడా సీట్లోంచి లేచింది చల్లగాలి కావాలంటూ. అస్తమానూ యీవిడకు చల్లగాలి కావాలి అని విసుక్కున్నాడు జానకిరామారావు! జానకిరామారావుకి సీతపై అనుమానాల్లేవు కాని లోకంలోని థవుజండ్స్ ఆఫ్ హజ్‌బెండ్స్ వలె ఆమె లోకంలోని డేంజర్స్‌కి ఎక్స్‌పోజు కావటం అతనికిష్టం లేదు. అరణ్యంలో పులు లుంటాయని లేడిపిల్ల కేంతెలుసు? పులు లుంటాయి. తోడేళ్ళుంటాయి. చిరుత లుంటాయి. చీంబోతు లుంటాయి. కనుక మన

లేడివెళ్ళి అరణ్యంలో చిక్కుకుని క్రూరమృగాల వాత పడకూడదు. మన లేడి మన ఆశ్రమంలో లేతచిగుళ్ళ ఆకులు తింటూ మన చేతిని నాకుతూ వుండాల్సిందే! అందుకని జానకిరామారావు సీతజడ పుచ్చుకు గుంజాడు యా జె మేటరాఫ్ రైట్. ఎక్కడి కని దాని అర్థం. ఆవిడ వెనక్కు చూసింది, డోంట్ బి సిల్లీ అన్నట్టు. ఆవిడ ముక్కుపుడక చటుక్కున మెరిసింది. అది తెల్ల ముక్కుపుడకే-కాని ఎర్రగా కోపంగా మెరిసిన ట్లనిపించి మానవుడు తగ్గాడు. కాని సీత ఏ లోకంలో వుంది? ఆవిడ మనః ప్రపంచపు టావర్తాల్లోకి తను పెసరట్లు ఉప్మా ఇడ్లీపొట్లం చేతపట్టుకు దూరగలడా? పక్కనే రోజూ పడుకునే మనిషి మనసులో ఏముందో చెప్పలేకపోవటం చాలా చిన్నతన మనిపించింది..........గంట గంటకి దూరమైపోతోంది యీవిడ—యిలా ఎక్కడికి వెళ్ళిపోతోంది? తను కూడా వెళ్ళడం శుద్ధ దండగేమో....జడ మరోమారు గుంజితే కర్రే పామైనట్టు బుస్సుమంటుంది. ఆ ఎర్రని ముక్కుపుడకను మరోమారు చూడదల్చుకోలేదు. ఆ కళ్లను అప్పుడే పుట్టింటిమైకం ఒకటో రకం విస్కీలా ఆవరించినట్లుంది. రామాయణంలో సీతకి కూడా ప్రకృతంటే వల్లమాలిన అభిమానం.

సీత లందరికీ నేచరంటే పెద్ద వీక్నెస్ కాబోలు! లేకపోతే ఈవిడ కీ చల్లగాలికి పచార్లంటే ఇంత మక్కువేల? ఒకటో అరో చిన్న సైజు పాపాయి పుట్టివుంటే హుంళాహుంళా ఆయీ అంటూ యీవిడగారు బిడ్డను వొళ్ళో వేసుకుని పాలడబ్బాలు వేడ్నీళ్ళు అంటూ ప్రాణాలు కొరికేసును. కాని అప్పుడు లెగ్ బ్రేక్ పడి యీ నేచర్ స్టడీ వుండక పోను. అదొకందుకు మంచిదే- బెటర్ లక్ నెక్స్ట్ టైమ్. జానకి రామారావు కళ్ళు తెరచి చూసేసరికి సీత ఒక రెండెడ్ల బండివాడితో నవ్వుతూ మాట్లాడుతోంది. పల్చగా ఎండపడి సీత పట్టుచీర ధగధగా మెరిసిపోతోంది. ఇంత ప్రయాణం చేసినా యీవిడంత ఫ్రెష్‌గా ఎలా వుండగలుగుతుందో బోధపడలేదు. ఇన్ని ఇడ్లీలు తిన్నా తను జావ కారిపోతున్నాడు. కొందరాడవాళ్ళు సరౌండింగ్సులోంచి శక్తిని పుంజు కుంటారు. ఆకుల్లోంచి చెటల్లోంచి పిటల్లోంచి కరెంట్ లాగినట్లు లాగి నవ్వుతూ నిర్మలంగా కనిపిస్తారు. సీతా ఈజ్ దట్ టైప్....ఆ వచ్చే

హాడు ముసిలిపీనుగు. ఫరవాలేదు. దశరథుడు లాగున్నాడు. దశరథుడు సీతని వెంటబెట్టుకొస్తున్నాడు. తప్పు! తప్పు! సీతే దశరథుడ్ని వెంట బెట్టుకొచ్చింది. రెండెడ్లబండి దశరథుడి రథం, దూరంగా బస్సుతో సంబంధంలేకుండా ఆగివుంది. సీత చెప్పింది- "మా బండెంకటసుబ్బుడు వీడు"-వాడు "దండాలు బాబయ్యా" అన్నాడు. జానకి రామారావు తలవూయించి వాటీజ్ దిస్ న్యూసెన్స్ అన్నట్లు ఆవిడకేసి చూశాడు.

"మరి బండెక్కండి బాబయ్యా-పరుపుల బండిలా గుంటాది గడ్డిమీద కూకుంటే. నాన్నామా నొట్టుకొత్తను. బస్సుమరిగ కదుల్దు. మినిట్లో మనూరెల్లిపోతాం" అని వాడు బస్సుమీద కలియబడ్డాడు.

"సీతా ఏవిటీ న్యూసెన్స్? రెండేడ్ల బండా-ఐ డోంట్ లైకిట్! హూ యీజ్ దిస్ ఫెలో...."

సీత రోడ్డుమీద విరగబడి కంట్రీ గరల్లా నవ్వేసింది.

"మన బండేనండి. ఎక్కండెక్కండి బెట్టుసరి చెయ్యక. బస్సు చెడిపోయి నప్పుడు కాదు మీ అల్లుడి బెట్టుసరి. ఇంటి కెళ్ళాక చేద్దురు కాని," అది పురుషుడిమాట వినిపించుకోకుండా బండిచక్రం ఆకుల మీద కాలేసి టార్జాన్‌లాగ బండిలోకి దూకేసింది.

జానకి రామారావు తన కష్టాలిక్కడ్నుంచి ఆరంభమైనా యనుకున్నాడు. సీతా ఈజ్ ఎ వెరీ డేంజరస్ గర్లు-రెండెడ్లబండీ ఎక్కడం అతనికి చాతకాదు. బండిచక్రం ఆకులమీద బూటు కాలువేసి తడక పట్టుకోపోయి రెండుసార్లు జారాడు! మూడోసారి ఎడ్లు కదిలి బండి వెనక్కు వచ్చింది. సీత నవ్వుతోంది. ఆ జడ పుచ్చుకులాగి వీప్మీద రెండు వేస్తే దాని పొగరణుగుతుంది. నాలుగోసారి సీత చేయి అందిచ్చింది. ఆవిడ పాణిగ్రహణంచేసి అతను ఎలాగైతే బండి ఎక్కాడు. ఆ చేత్తోనే ఆవిడ లాగితే గడ్డిలో కూలబడ్డాడు.

"రెండెడ్లబండినిచూసి బెదిరిపోతున్నారు ఏం మగాళ్ళండీ!" అని రెట్టించింది. కంట్రీ లైఫ్ బాగుంటుంది. కంట్రీగరల్స్ భాగుంటారని లెక్చర్లిచ్చిన వాళ్ళమీద జానకిరామారావుకి కోపవొచ్చింది. ఈ బడెంకట సుబ్బుడెక్కడ పోగయ్యాడు నా ప్రాణానికని జానకి రామారావు వాపోయాడు. సెంట్ పర్సెంట్ అర్బన్ జీవితానికి అలవాటు పడిన జానకి

రామారావుకి, ది అన్నోన్ సైడ్ ఆఫ్ సీతా ఏమీ తెలీదు. ఇప్పుడావిడ ఎవ్వెరి మినెట్ డేంజరస్‌గా మారి తన్ను ఫూల్ని చేస్తోంది. ఆవిడ జా ఇప్పుడు తన చేతుల్లో లేదు. తన్ను నస్మరంతిగాడ్నిచేసి వాళ్ళిద్దరు ఆ దశరథుడూ సీతా మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఏ. బి.సీ తనకు బో పడ్డంలేదు. తన స్టేటస్సేవిటి?తన కల్చరేవిటి? తన అంతస్తేవిటి? ఈ పల్లెటూరిగూస్ యింత బార్బరస్ అని తనకు తెలీదే-ఢిల్లీలో ఎంత నవ నాగరిక అప్టుడేట్ కాంతలా మెసిలింది! సీత కొత్తలో హిందీ మాట్లాడు తూంటే ఆ వచ్చీరాని ముద్దు పలుకులకు ఎంత మురిసిపోయేవాడు తను! అవి. ఆవిడ చిలక పలుకులన్నీ టేప్ చేస్తే వాటి ముందు కీట్స్, షెల్లీ, బైరన్, కాళిదాసు ఒక్కరూ కలికంలోకి కనిపించకుండా పోయేవా రనుకున్నాడు తను. 'పుట్టింటికొస్తూనే పురి విప్పుతోంది నెమలి. ముక్కుతో పొడవకుండా తప్పించుకోవాలి జాగ్రత్తగా' అను కుని కళ్ళు తెరిచేసరికి సీత పక్కనలేదు. తొట్టిలో కూర్చుని పగ్గాలు చేత్తో పట్టుకుని ఎడ్లను 'చొచ్చో' అంటూ అదలిస్తూ బండి తోల్తోంది. కైకేయి రథం నడిపినప్పుడు, సత్యభామ శ్రీకృష్ణుని రథాన్ని నరకా సురునిపైకి తోలినపుడు వుభయులూ సంతోషించి తమ తమ స్త్రీలకు కోరుకున్న వరాలిచ్చి వారిని ముద్దాడే వుంటారు. సిటీస్‌లో లేడీస్ చిన్న కార్లను డ్రైవింగ్ చేస్తున్నప్పుడు చూసి జానకి రామారావు సంతో షించాడేమోకాని చిరాకు పడలేదు. కాని తన సీత రెండెడ్లబండి తోలడం మోస్టు అవమానకరంగా తోచి "ఏవిటి సీతా నీ అల్లరి-"అని హంబుల్‌గా గొణిగాడు. వాళ్ళ ఊరి పొలిమేరలోకొస్తున్నకొద్దీ ఆ జర్కన్నవల్లనై తేనేమి ఆవిడ కనబరుస్తున్న హుషారువల్లనై తేనేమి నోటమాట పెగిలి రాకుండా వుంది.

సీత నవ్వింది! జాస్మిన్‌లా నవ్వి వచ్చి పక్కన కూర్చోండని తలెగరేసి చేత్తో సిగ్నల్స్ పంపింది.

"ఎల్లండి బాబయ్యా తొట్లోకి" అని బండెంకట సుబ్బడు తన పాలిటి యముడు మేటరాఫ్‌ఫాక్ట్‌గా అన్నాడు. తను వద్దనుకుంటూనే నెమ్మదిగా తొట్టెలోకి జరిగాడు. ఆ కాంత అయస్కాంత శక్తి అటు వంటిది! అక్కడ తొట్టె యిరుగ్గా మెత్తగా సుఖంగా వెచ్చగా వుంది!

చేసుకున్న పెళ్ళాం మీంచివచ్చేగాలి కితకితలు పెడుతోంది. పుంతలో కొచ్చి నీరెండ దోబూచులాడుతోంది. ఎక్కడనుంచో వెలగపళ్ళ వాసన ఘుమఘుమ లాడిపోతోంది. సీత బుజంమీద చేయివేశాడు. దేవసుందరి దగ్గరకు రాని స్తే కలిగే సంతోషంలాటిది తన్నుకొస్తోంది లోపల్నుంచి. చేలు పచ్చగా వున్నాయి. చెట్లు పచ్చగా వున్నాయి. లోకమంతా పచ్చగా సంతోషంగా "ఛల్ ఛల్‌రె నౌజవాన్" అన్నట్టుగా కనపడింది. ఈ ముసలాడిని బండికిందకు తోసేస్తే బాగుండ్ననుకున్నాడు. పైన పిట్ట లెగురుతున్నాయి. నీళ్ళల్లో చేపలు యీదుతూ వుంటాయి. పుంత దాటాక కాలవొచ్చింది. కాలవలో పడవలు కదుల్తున్నాయి. నీటిమీంచి వచ్చేగాలి ప్రయాణంచేసి వచ్చారా అని సేదదీరుస్తున్నట్టుగా వుంది.

ఇలా యీవిడ డబుల్ బుల్లక్ కార్టును డ్రైవింగ్ చేస్తూంటే, లైఫంతా యీ పల్లెటూరి పిల్లబుజంమీద తలవాల్చి గడిపేయొచ్చునని పించింది జానకిరామారావుకి. ఇంతమంచి చల్లనివేళలో అతనిమనస్సులోకి అశుభప్రశంస తల చూపింది. సీతకి పసుపూ-కుంకుమ కింద యిచ్చిన 3 ఎకరాలు అమ్మించి ఆ సొమ్ము పట్టికెళ్ళి అమెరికాలో చదువు వెలిగిద్దా మనుకుంటున్నాడు. హయ్యర్ స్టడీస్‌కి డబ్బుకోసం తడుముళ్ళాడుకుంటూంటే "నా పొలం అమ్మేయండి" అంది. ఆ ఇల్లాలు ఇప్పుడే పొలం అమ్మేస్తే-సీత కిటురావలసిన పన్లేకుండా పోతుంది. అప్పు డావిడ అప్టుడేట్ గరల్‌లానే సొఫిస్టికేటయి సిటీలో వుండి పోతుంది. కాని అది ఆవిడ కన్యాయం కాదా? ఆడదాని డబ్బుకోసం ఆశపెట్టుకుని పండగప్రయాణం కట్టాడు. తనకోసం ఆవిడచేత అంత పెద్దత్యాగం—పొలం అమ్మడం కాదు, తనవారితో తనవూరితో తెగతెంపులు చేసుకోమనటం సబబా? సీతకి తల్లీ తండ్రిలేరు. పెత్తల్లి పెంచి పెద్దచేసి ఒక అయ్యచేతిలో పెట్టింది. ఆ అయ్య తను. ఇప్పుడు తనా భూమికన్య సీతకు గొయ్యి తవ్వుతున్నాడు. తను ఆమెరికానుంచి వచ్చేలోగా ముసలమ్మ "ఠా"మని టపా కట్టెయ్యవచ్చు. తను హయ్యర్ స్టడీసయ్యాక సీతను అమెరికా పిలిపించుకుని అక్కడే టూ బర్డ్స్ యట్ వన్‌షాట్ అన్నట్లు "చల్‌మోహన రంగా" కాపురం పెట్టెయ్యదల్చుకున్నాడు. ఇవన్నీ జరిగితే, జరిగితే, జరిగినప్పటిమాట-

బండి ఆగింది. బండెంకటసుబ్బయ్య బండిలోంచి దూకి కాలవగట్టుమీద కెళ్ళాడు. కాలవగట్టున రేవుమీద కొందరు గుంపుగా వున్నారు. ఏదో గోల జరుగుతోంది. మధ్యలో ఎవరో వున్నారు. అంతా కలిసి ఒక పిచ్చివాడిని ఏడిపిస్తున్నట్లున్నారు. సీత "ఎవరది" అని బండెంకట సుబ్బయ్యని అడిగింది.

"మీ బాబయ్యగోరమ్మా" అని నిర్లిప్తంగా జవాబిచ్చాడు వాడు.

జానకిరామారావు చూస్తుండగానే సీత బండిలోంచి దిగి ఆ గుంపులో కెళ్ళి ఆ పిచ్చివాడి చేయి పుచ్చుకుని లాక్కొచ్చింది. ఆ గుంపులోని కుర్రాళ్ళు "సీతొచ్చింది రోయ్! సీతొచ్చింది రోయ్!" అని అన్నారు. వాళ్ళని కొందరిని "ఏరా" అని పలకరించింది. వారిలో కొందరు 'ఏయ్ సీతా బాగున్నావా?' అని పలకరించారు. వాళ్ళని యీవిడ తిట్టింది. ఆ పిచ్చివాడిలా కనిపిస్తున్న మనిషిని చేయిపట్టుకుని నడిపించుకొచ్చి "మా బాబయ్యండి చూడండి! ఎలా వదిలేసారో-పదెకరాల ఆస్తి పొలం వుండగా వీధిలో వదిలేయటం ఏం ధర్మమో దాన్ని కనుక్కుంటాను" అని ఉగ్రవైపోయింది. ఆ గుంపులో మళ్ళీ నవ్వులు వినిపించాయి. బండి కదిలింది. బండెంకటసుబ్బడు పిచ్చిపంతుల్ని బండెక్కించాడు. పిచ్చిపంతులు కొల్లాయిగుడ్డ చుట్టుకున్నాడు. మెళ్ళో జంధ్యం వుంది. గడ్డం మాసింది. తలమాసింది. కాలవలోంచి పైకొచ్చిన వాడు వచ్చినట్లున్నాడు. బండెంకటసుబ్బడు ఏదో చెప్పబోయి మళ్ళీ వూరుకున్నాడు. సీత జానకిరామారావు టర్కిష్ టవల్‌తో అతనికి తల తుడిచింది. ఎక్కడ్నుంచో పొట్లంతీసి "యింద- యిది తిను బాబయ్యా" అని కళ్ళనీరు గ్రుక్కుకుంటూ యిడ్లీలు పెట్టింది. అయితే ఇందాక చెడిపోయిన బస్సులో క్లీనరు తింటున్న పొట్లాల్నిచూసి సీత తినకుండా వాడికి పారేసిందనుకున్న అనుమానం వట్టి అనుమానమే నన్నమాట. ఛీ! ఛీ! అనుమానం ఎంతచెడ్డది, అని తృప్తపడ్డాడు కాని బస్సు చెడిపోయినందుకు అతను చాలా విచారించాడు. ఈ బస్సు చెడిపోయి యీ డబల్ బుల్లక్ కార్ట్ ఎక్కడం వల్లకదా యీ సీత యిన్ని కృష్ణలీలలు తనకు చూపిస్తున్నది. ఈ బాబన్న మనిషికి నలభై యేళ్ళుండవచ్చు. ఇతని జీవితం చిల్లుల కంబళి కావచ్చు. కాని సీత ఏవి

అఘాయిత్యాలు చేస్తుందో. యికమీదట తను నిమిత్తమాత్రుడు. ఈ వూళ్ళో యీ బండి దిగాక అంతా సీత మొగుడొచ్చా డంటారు కాని జానకిరామారావు యం. ఏ. వచ్చా డనరుకదా! అగ్రను! దట్సాల్!

ఈ వేళ రాత్రి-అవును రాత్రే, వీలు చిక్కితే సీత కో కట్టెన్ లెక్చ రివ్వాలి. బిహేవ్ మైగుడ్ గాల్ అని చెప్పాలి. డోంట్ బి దిస్ మచ్ నాస్టీ అని కూక లెయ్యాలి—అనుకున్నాడు పాపం జానకి రామారావు. తను సీత ఆడించినట్లల్లా ఆడకూడదు. సీత జడ ఎప్పుడూ తనచేతిలో పెట్టుకోవాలి. ఆడదాని పవరంతా ముందు కళ్ళల్లోనూ వెనక జడలోనూ కదా వుండేది! బండెంకట సుబ్బడు "దిగండి బాబయ్యా" అన్నాక కాని జానకి రామారావుకి తెలివి రాలేదు. పిచ్చిపంతులు దిగి అరుగుమీద కూర్చున్నాడు. సీత లోపలికి తుర్రుమంది కాబోలు. ఆ వూళ్ళో ఆ యిల్లు ఎత్తరుగుల పెద్ద పెంకుటి భవంతి. కొంతమంది ఆడపిల్లలు, కొంతమంది మగాళ్ళూ అరుగులమీంచి తొంగి చూస్తున్నారు. రోడ్డుమీద పోయే జనం నిలబడి చిత్రం చూస్తున్నట్లు చూస్తున్నారు. సినిమాల్లో బఫూన్‌లాగున్నాడు కాబోలు తను. మహామహా సిటీల్లో చెల్లిన డ్రెస్సు పల్లెటూళ్ళో ఎగ్జిబిట్‌లాగుంది కాబోలు. ఆక్వర్డ్‌గా బండిదిగి అంత కంటె ఆక్వర్డుగా నిలబడిపోయాడు. గుమ్మంముందు ఒక సూర్యకాంతమ్మ "కాళ్ళు కడుక్కో-బాబూ" అని పెద్ద చెంబుతో నీళ్ళిచ్చింది. ఒక పద్దెనిమిదేడుల ఎల జవ్వని తళుక్కుమనేలాచూస్తూ అరుగుమీద చాప పరిచింది. ఆ చాప పరుస్తున్నపుడు వొంగిన ఆమె గుండెలమీద మెళ్ళోని మంగళ సూత్రాలు, నల్లపూసలూ, శంఖాలతావళం కలిసి గాజుల గలగలలతోపాటు మంగళగీతాలు పాడాయి. అట్టేసేపు ఆమె కేసి తేరిచూడడం మర్యాదకాదని తెలిసినా నల్లకళ్ళద్దాలు శ్రీరామరక్ష గనుక జానకిరామారావు కాస్సేపు ఆ పల్లెటూరి జాంపండుకేసి కన్నార్పకుండా చూశాడు.

"కూర్చోండి బావగారూ" అన్నదాపిల్ల. ఆవిడ మరో కంచు చెంబుతో ఒక లిట్టర్ కాఫీ పట్టుకొచ్చింది. ఇంత సేపాయి సీత ఏం చేస్తున్నదో జానకిరామారావుకి అంతుపట్టలేదు. బండెంకటసుబ్బడు రెండెడ్ల బండీలో వదిలేసిన రుమాల్‌ను తెచ్చి యిచ్చాడు. అరుగుకి అటుపక్కన

పిచ్చి పంతులూ-ఇటుపక్క తనూ-పెద్దావిడలా కనిపిస్తున్న పచ్చని పునిస్త్రీ ఏవేవో ప్రశ్నలు వేస్తోంది. అహః, ఉహూః! అవును, కాదు,— అని నవ్వుతూ తలపంకిస్తూ కాలక్షేపం చేస్తున్నాడు. ఆవిడకు నలభై ఏళ్ళుండవచ్చు కాని దగ్గిరనుంచి చూస్తే మొహం ముదిరింది కాని ముడతలు పడ్డంలేదు. ఇందాకొచ్చిన చాప పర్చిన సత్యవతి యీవిడ కూతురై వుంటుంది. ఇంతలో అరుగుమీద పిచ్చిపంతులు ఉన్నట్టుండి లేచి తలుపుచాటున నిలబడ్డ పంచదార చిలకలాటి సత్యవతిని యీడ్చి లెంపకాయ కొట్టాడు. జానకిరామారావు లేచి తలుపుచాటున సత్యవతిని మరో దెబ్బకొట్టకుండా ఆపిల్లకు అడ్డంవెళ్ళి ఆలెంపకాయ తనుతన్నాడు. ఈలోగా ఇద్దరు మొగాళ్ళు వీధిలోంచి వచ్చి పిచ్చిపంతుల్ని బలవంతాన యీడ్చుకెళ్ళి చేతులు రెండూ కట్టేసి ఒకతాడుతో కొబ్బరిచెట్టుకు కట్టేశారు. సీత పరుగెత్తుకొచ్చింది, లోపల్నుంచి. "అయ్యో బావగార్ని కొట్టేశాడే నాన్న" అని ఆ పడుచుపిల్ల సీతతో చెప్పింది. ఈ గొడవను చూస్తున్న ఆ యింటి మహాలక్ష్మి "నీకు తెలీదమ్మా! మీ బాబయ్యకు పిచ్చి ముదిరిపోయింది, దాన్ని నన్నూ బ్రతకనియ్యరు. చంపేస్తారని భయపడి కట్టిపడేస్తున్నాం. సత్రం అరుగుమీదో గుళ్ళోనో వెళ్ళపడుకుంటారు. నువ్వు తెలీక యింటికి తీసుకొచ్చావ్ తల్లీ!" అని ఆవిడ స్టోరీ బిహైండ్ స్టోరీ చెప్పింది. సీత స్టుపిడ్‌లా నిలబడిపోయింది.

"మరి బాబయ్యకు వైద్యం చేయించలా?" అని అడిగింది.

"విశాఖపట్నం పిచ్చాసుపత్రిలో చేర్పిస్తే కొన్నాళ్ళయాక తగ్గింది తీసుకుపొమ్మన్నారు. తీసుకొచ్చాక మళ్ళీ తిరగబెట్టింది. ఇక మావల్ల కాదని వదిలేసి ఊరుకున్నాం. తోటలో చెట్టుకింద అన్నం విస్తరాకులో పెట్టి పడేస్తే కాలవకు పోయి గట్టుమీద తింటారు. లేదా ఎదురింటి కెళ్ళినా రెండు మెతుకులు పెడతారు" అంది చాలా సాధారణంగా. సీత స్టుపిడ్‌లా నిలబడిపోయింది.

జానకిరామారావుకి సీతకి వాళ్ళపిన్ని, పిన్నిగారమ్మాయి రాక రాక వచ్చారని చాలా మర్యాద చేశారు. వాళ్ళకు పాడివుంది. సొంత వ్యవసాయం. ఆవిడ వడ్డీవ్యాపారం చేస్తుంది. కూతురికి పెళ్ళిచేసిందిట కాని మొగుడు ఒక ఏడాది పిల్లను వుంచుకుని తరువాత పుట్టింటికి

తోలేశాడు. మళ్ళీపెళ్ళి చేసుకున్నాట్టకూడా! పిల్ల చక్కగా కుందనపు బొమ్మలా వుంది. పచ్చగా ఏపుగా గెలవేయని అరటిమొక్కలా వుంది. దీనికి ఏవిటీరాత అనిపించింది. తలుపుచాటు సత్యవతి పేరు నిజంగా సత్యవతే—సినిమాలో ఇంటర్వెల్‌కి ముందు హీరోయిన్లా చలాకీ లేడిపిల్లలా వుంది. ఏ మొగాడైనా ఆ పిల్ల నడిచినంత మేరా ప్రింట్లు తీయించి గుండెలమీద అతికించుకోవచ్చు. ఈ పిల్లను పెళ్ళాడినవాడు శుద్ధ చంద్రశాస్త్రిలయి ఉంటాడు. వాడెక్కడైనా కనపడితే వాడిని గుండెట్టిపేల్చేసెయ్యాలిఅనిపించింది జానకి రామారావుకి. విద్యుల్లతా విగ్రహన్ అన్నాడే పెద్దనగారు అలావుంటుందీ సత్యవతి-దీన్ని పెళ్ళాడి వదిలేసి ఆంధ్రదేశానికి అప్రతిష్ఠ తెచ్చాడు ఆ దౌర్భాగ్యుడు. స్నానం చేసి భోంచేసి ఓ కునుకు తీశాక జానకిరామారావు సీత పర్మిషన్ తీసుకుని అలా తిరిగొస్తానంటూ ఊళ్ళో కెళ్ళాడు. అడిగినవారికీ అడగని వారికీ తను ఫలానా సీతహజ్‌బెండ్ కాని పరిచయం చేసుకోవాల్సి వచ్చింది. చాలామంది తన్నుచూసి జాలి పడ్డారు. ముక్కారు మూలిగాడు. అయ్యో పాపం అన్నారు. అమాయకు డన్నారు. చాలా మంచివాళ్ళు మీరన్నారు. ఎవరూ మనసువిప్పి మాట్లాడలేదు. లోకంభోగట్టా అడిగి తెలుసుకున్నారు.జీతం తెలుసుకుని ఓహో అన్నారు.అమెరికావెళ్తావా పైచదువుల కని అడిగి చాలా సంతోషం అన్నారు. "పిల్లెక్కడుంటుందిరా బాబూ"అన్నారు కొందరు వృద్ధులు. సీతనుకూడా అమెరిక తీసుకెళ్తానని జానకిరామారావు చెప్పాక "బలేబాగుందిరా నాన్నా" అని వారు నవ్వారు. కాని ఎక్కడో ఏదో లొసుగుంది, అదేమిటో తెలీటంలేదు అన్న సంశయం సాయంకాల మయేసరికి జానకి రామారావుని బాధించసాగింది. సీత స్టుపిడ్ గరల్. తెలిసినా చెప్పదు. తిరిగి తిరిగి కనుచీకటి పడేవేళకి తలుపు తట్టాడు జానకిరామారావు, తలుపు తెర్చుకుంది. ఢిల్లీలో మొన్న పుట్టిన రోజుకు కొన్న ట్వింకిల్ నైలాన్ కట్టుకుంది. కిరసనాయిలు దీపం సరిగా వెలగటం లేదు. జానకిరామారావు చేయి పుచ్చుకుందామనుకుని, అందక జడపుచ్చుకు లాగాడు- "ఏవిటిది సీతా, నన్నేడిపించటం నీకు న్యాయమా" అన్నాడు. "అబ్బ" అని మూలిగి ఆ ట్వింకిల్ నైలాన్ "నేను మీ సీతను కాదు బావగారూ" అని జడ

విడిపించుకుని దూరంగా జరిగి "నేను సీతచీర కట్టుకున్నాను" అని తుర్రున పారిపోయింది లోపలికి.

"డామిట్! ఇలాటి స్టుపిడ్ పనులు చేయకండి" అని పైకనేసి మళ్ళీలోపల కొంచెం విచారించాడు. మరో ఐదు నిమిషాలు ఆ సావిట్లో నిలబడి ఆలోచిస్తూండగా సత్యవతి అక్కచీర విప్పేసి తనచీర కట్టుకొచ్చి 'మంచినీళ్ళు కావాలా బావగారూ' అని అడిగింది. అడిగి గ్లాసుతో మంచినీళ్ళు తెచ్చియిచ్చింది.

"మీ అక్క ఏదీ?"

"ఇద్దరం కలిసే వెళ్ళాం. అది దాని ముఖ్య స్నేహితురాలి దగ్గర కాస్సేపు కూర్చొని వస్తానంది. నేను ముందొచ్చేశాను."

"అలా ఎప్పుడూ రాకు. ఇప్పుడు క్షణంలో నీకు గొప్ప ప్రమాదం తప్పిపోయింది."

జానకిరామారావు యీ ముక్కలు అంటూండగా సత్యవతి మొహం తెల్లగా పాలిపోయింది. ఆ అమ్మాయి కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి.

"పొద్దున్న ఎందుకు మీనాన్న నిన్ను కొట్టాడు?"

ఆ అమ్మాయి కొంచెం రోషంగా-

"మిమ్మల్నెందుకు కొట్టాడో నన్ను అందుకే కొట్టాడు."

"అంతే నంటావా?" అన్నాడు జానకిరామారావు.

సత్యవతి కళ్ళు తుడుచు కుంటూ లేని నవ్వు ఎరువు తెచ్చుకుని-

"బావగారూ, మా అక్కనుకూడా అమెరికా తీసుకువెళ్తారా?"

"ఓయస్-సూదిలోదారంలా మీఅక్క నావెంట ఉండాల్సిందే."

"మీ పేరులోనే ఓ జానకివుంది. మళ్ళీ కూడా సీత ఎందుకు?"

"అయితే నువ్వొస్తావా?"

"ఏడుస్తున్నదానిని నవ్విస్తారు. నేనొస్తే మా అక్క చెప్పు తీస్తుంది."

"ఎవరిమీద?"

"ఇంకెవరిమీద - మీ మీదే. తీసుకెళ్ళిన వాళ్ళకే చెప్పుదెబ్బలు."

జానకిరామారావు నవ్వాడు. నవ్వి-

"అత్తగారు లేరే."

"మా అమ్మ అక్క ఊళ్ళో ఇళ్ళన్నీ చుట్టబెట్టుకుని రావద్దూ! రాక రాక వచ్చిందాయె మా సీతక్క. బావగారు మా అక్క కోసం తప్పించిపోతున్నట్లున్నారే."

"కొత్తవూరు కొత్త చోటుకదా. నాకు మీ అక్క కంపెనీ లేకుండా చేసిపోతుందా?"

"ఢిల్లీలో ఇరవై నాలుగు గంటలూ మా అక్క కొంగుపట్టుకు తిరిగేవారు కాబోలు శ్రీబావగారు."

"అదేం లేదులే - పోనీ నువ్వున్నావుకదా మాట్లాడేదానివి. నాలుగు కబుర్లు చెప్పు....'

"అయితే మా అక్క పొలం బేరం పెడుతున్నారా?" అని అతడికేసి పరీక్షగా చూసింది.

జానకిరామారావు కొంచెం తడబడ్డాడు.

"మీ అక్క ఉత్తరంలో రాసిందే."

"అవును రాసింది. పొలం అమ్మితే మీరు మా అక్కను తీసుకుని అమెరికా వెళ్ళిపోతారు. మళ్ళీ మా అక్క మాకు కనిపిస్తుందా- కనిపించదు."

"అమ్మకపోయినా వెళ్ళగలను. నాకు స్కాలర్‌షిఫ్ వస్తుంది. వెళ్ళడానికి ప్యాసేజ్ డబ్బు నాకు బ్యాంక్‌లో వుంది. మీ అక్కను సత్తరకాయలా వెంటబెట్టుకుని వెళ్ళాలంటే డబ్బుకావాలి."

"మా అక్కను తీసుకువెళ్ళరా?"

"అదే ఆలోచిస్తున్నా."

"నిక్షేపంలాంటి పొలం అమ్మకండి."

"మీ అక్కను వదిలి వుండలేనే."

"ఏం మాటలు? నేనో ఉపాయం చెబుదునా?"

"చెప్పు-బాలవాక్యం బ్రహ్మవాక్యం అన్నారు."

"నేను బాలను కాను."

"పోనీ బ్రహ్మవు-చెప్పు."

"అమెరికా వెళ్ళడం మానేసి యిక్కడే వుండిపోండి మా అక్కతో."

"ఇక్కడే అంటే యీ యింట్లోనే అనా?"

"మీ ఇష్టం. ఈ ఇల్లు పొలమూ తోటా అంతా మీదేగా."

"మాదేవిటి? మీ అక్కది అను."

"మీకు మామీద దయలేదు. మీ రీపొలం ఇల్లూ తోటా అమ్మకానికి పెడితే మేం ఏంకావాలనైనా ఆలోచించారు కాదు."

"ఇల్లు సంగతి తోటసంగతి మీ అక్క నాతో చెప్పలేదు. పొలం అమ్మతానంటోంది."

"మీరు పొలం అమ్మేస్తే మా పని ఏమవుతుంది! మా నాన్నకు పిచ్చి, మా అమ్మకు కాళ్ళూచేతులు విరగకొట్టి నట్లవుతుంది."

"అలాగా, నాకు తెలీదు."

"బావగారూ, ఢిల్లీ ఎలావుంటుంది? పాలకొల్లులా వుంటుందా, లేక అంతకంటే పెద్దదా?"

జానకిరామారావు నవ్వాడు. నవ్వి "మాతో రారాదూ నీకు ఢిల్లీ ఆగ్రా మధుర బృందావనం చూపిస్తాం."

"ఆ మాటమీద నిలబడండి. నాకు బృందావనం చూపిస్తారా? చూపిస్తానంటే వస్తా,"

"అల్లాగే దానికేముంది? మీ అక్క కూడా ఎంతో సంతోషిస్తుంది. మీ ఇద్దరూ వెనకనుంచి చూస్తే ఒక్కలానే వుంటారు. అసలు కవలపిల్లలేమో అనుకుంటారు తెలీనివారు."

"మేం ఒక్కలాగుంటేమాత్రం మా అదృష్టం ఒక్కలా లేదు కదా!"

"నువ్వు దిగులుపడకు సత్యవతీ, నీకు మంచిరోజు లొస్తాయి. పోనీ చదువుకో కూడదూ? చదువు మంచిదికదా!"

సత్యవతి పేలవంగా నవ్వి "నాకు చదు వెందుకండీ, నాకు చదువెందుకు? మా అమ్మ నన్నెక్కడపెట్టి చదివిస్తుంది? చదివి నేనేం చెయ్యాలి? ఉద్యోగాలు చెయ్యాలా, ఊళ్ళేలాలా?"

"అందం తెలివీ వుంటె ఊళ్ళేవిటి లోకా లేలవచ్చు."

"అయితే నేను అందమైన దాన్నని తెలివైన దాన్ననీ వప్పు కుంటున్నారన్న మాట."

"మీ అక్క లక్ష్మీదేవైతే నువ్వు జగన్మోహినివి."

"నన్నుచూసే అంటున్నారా ఆ మాట- చూడకుండా అంటు న్నారా?"

"ఏది ఇలారా-" అని జానకిరామారావు సత్యవతి చేయిపట్టు కుని లాంతరు క్రీనీడదాకా నడిపించుకు వచ్చి "ఈ బుగ్గలు, యీ బుల్లి నోరు, యీ చక్కని కళ్ళు, యీ లవలాక్స్ యివన్నీ ఏ దేముడిచ్చాడు నీకు? ఎవరికోసం యీ మందహాసం?" అని గట్టిగా దగ్గరకు తీసుకుని ముద్దు లెట్టేసుకున్నాడు. సత్యవతి కొంచెం తల యిటూ అటూ తిప్పి చేతులడ్డంపెట్టి జానకి రామారావు ఉత్కంఠను రేపింది.

మోడెస్టీకోసం చేతులడ్డం పెట్టిందేమో కాని తను కౌగలించు కుంటే పెద్ద అభ్యంతరం చెప్పలేదు. జానకిరామారావుకి పరస్త్రీ సుఖం ఎలావుంటుదో తెలీదు. సత్యవతి తనకు గురువైపోయింది యీ విష యంలో-

"ఇక చాలు" అని దూరంగా జరిగి "ఇక్కడే వుండిపోండి. ఎక్కడికీ వెళ్ళకండి" అని అడిగింది గునుస్తూ.

"నీ కోసం వుండిపోనా?" అన్నాడు జానకిరామారావు.

సత్యవతి హాట్ కేక్ లా వుంది. వూసుపో దనుకున్నాడు కాని పల్లెటూళ్ళోకూడా పెద్దకేంపువేసుకునే అవకాశం చిక్కింది. తంతే బూర్లగంపలో పడ్డట్టుంది. మేక్ హే వైల్ ది సన్ షైన్స్ అన్నాడు. ఆ వూపులో సత్యవతిని చేయిపుచ్చుకుని పందిరమంచం వున్న పెద్ద గదిలోకి రమ్మన్నాడు, ప్రాథేయ పూర్వకంగా. సత్యవతి నవ్వి ముక్కు మీద వేలేసుకుని 'ఇప్పుడు కాదు. ఇప్పుడు కాదు' అని చాలా చక్కగా తల వూయించింది. ఆహా 'నో' అనికూడా లేడీస్ ఎంత గ్రేస్ ఫుల్ గా చెప్పగర్రు అనుకున్నాడు సత్యవతి మైకంలోవున్న జానకి రామారావు. మరో మారు దగ్గరకు లాక్కుని బుగ్గకొరికి "మరి ఎప్పుడు నీ దయ?" అని అడిగాడు.

"దయలేదు గియలేదు" అని విడిపించుకుని బుగ్గమీద ఎంగిలి

చీర కొంగుతో తుడుచుకుంటూ నోరద్దోలా వంకరగా పెట్టి కళ్ళు తమాషాగా చంచచ్చంచలంగా ఆడించి "బావగారు గడుసువారు. మా అక్కని, దాన్తోబాటే నన్నూ, యింకా ఎంతమంది గోపికల్ని ఏడి పిద్దామని మీ ఉద్దేశం?"

"మీ అక్కని నేను ఏడిపిస్తున్నానా? ఆ మాట సీతచేత చెప్పించు."

"మన సంగతి, అదే మీ సంగతి తెలిస్తే అదే యేడుస్తుంది."

"ఛంపావ్, ఛో! సీతతో మాట మాత్రం అనకు. అది అసలే స్టుపిడ్ గ(ర)ల్."

"నేను చెప్పకపోయినా మన వాలకం చూసి యిట్టే కని పెట్టేస్తుంది."

"ఏం మనం మామూలుగా లేమూ?"

జానకిరామారావు పడకకుర్చీలో కూర్చున్నాడు. సత్యవతి వచ్చి ఒళ్ళోకూర్చుని మెళ్ళో చేతులువేసి "ఇదిగో ఇలా వున్నాం. మామూ లుగా వున్నట్లేనా?"

"అమ్మ పెంకీ," అని కొంచెంసేపు కితకితలు పెట్టాడు. సత్య వతి కిలకిలా నవ్వి గుండెలమీద వాలిపోయింది. వాలిపోయి క్రీగంట చూస్తూ- "భావగారు అమెరికా వెళ్ళొచ్చినట్లుందే" అని నవ్వింది.

"ఇదిగోనేనుచూసిన అమెరికా" అని పొట్టమీద చర్మం మెలిపెట్టి కీ యిచ్చాడు.

"అమ్మో" అని ముందుకు వంగిపోయింది.

ఐ హావ్ డిస్కవర్డ్ సత్యవతి, షీ యీజ్ మై అమెరికా అను కున్నాడు ఆమె ముక్కుపట్టునుని వూపుతూ-

"బావగారు నన్ను ముక్కుపట్టుకు ఆడిస్తున్నారు" అంది సత్య వతి, అతన్ని ముక్కుపట్టుకు ఆడిస్తూ.

"కిలాకిలా నవ్వులా, కురిసేనే వెన్నెలా" అన్నట్లుంది, వారి కప్పు డా సావిట్లో. "నీ కోసమె నే జీవించునదీ" అని పాడాడు తప్పని సరిగా జానకిరామారావు.

"మీరలా వెళ్ళిరండి కాస్సేపు. ఇద్దరం యింట్లో వుంటే బాగుండదు. వాళ్ళొస్తారు. అమ్మా-అక్కా-ను" అని చెవి కొరికింది.

"ఆల్‌రైట్ మైడియర్" అని చిన్న కిస్ పారేసి "మళ్ళీ ఎప్పుడు" అని వ్రేలితో బుగ్గమీద గీటాడు.

"వీలు చిక్కినప్పుడు-"

"వీలు చిక్కటం ఎప్పుడు?"

"అమెరికా వెళ్తారు గాబోలు-" అని మోకాళ్ళమీద వంగి చేతులాన్చి వెక్కిరించింది సత్యవతి.

"అమెరికా గో టు హెల్-" అని తలుపు త్రోసుకు మెట్లు దిగి వీధిలో కొచ్చి పడ్డాడు జానకిరామారావు. అతను గాలిలో తేలిపోతూ మేఘాలమీంచి నడుస్తున్నాడు. వీధి చివరి కెళ్ళి సిగరెట్ కాల్చుకుంటూ నిలబడ్డాడు.

బండెంకటసుబ్బడు కనిపించి "దండాలు బాబయ్యా" అన్నాడు. జానకిరామారావు జేబులోంచి రూపాయి తీసి "ఇంద వుంచుకో" అన్నాడు నడుస్తూ. సత్రవు దగ్గర కొచ్చాడు. అరుగుమీద పిచ్చి పంతులు పడుకున్నాడు. పడుకుని బిగ్గరగా శ్లోకాలు చదువుతున్నాడు- "అంబా శాంభవి చంద్రమౌళి వబలాపర్ణా ఉమా పార్వతీ" అంటూ గొంతు ఖంగున మ్రోగుతోంది. ఇతనికి పిచ్చి ఎందుకెక్కింది? ఎవ రెక్కించా రితనికి? ఏం జరిగి వుంటుంది? అరుగులమీద ఎందుకు అన్నం తినడం? వూరివాళ్ళ దయాధర్మాలమీద ఎందుకు వదిలేశారు? వాళ్ళంటే ఎందుకంత కసి? సత్యవతిని మొగుడెందుకు వదిలేశాడు? తనీవూరు యింతకుముందు రాలేదు. సీత పెళ్ళి వేలువిడిచిన పినతండ్రి ఆధ్వర్యంలో జరిగింది. సీత కాకినాడలో చదువుకుంది. కాని పెరిగింది ఈ వూళ్ళోనే. సీత నంతా రాణీని చూసినట్టు చూస్తారు. ఎంచేతంటే ఆ ఇల్లూ తోటా పొలమూ పుత్రా జ్ఞాతు లనుభవిస్తున్నారు కనుక. సీత మంచితనం వలన వాళ్ళంతా ఆవిడ ఆస్తి అనుభవిస్తున్నారు. ఇప్పుడు తను వచ్చి అసలుకి ఎసరు పెడితే కథంతా అడ్డం తిరుగుతుంది.

జానకిరామారావు కాలవ పావంచల మీద కూర్చున్నాడు.

అతని తలంతా గిర్రున తిరిగిపోతోంది. ఆ పొలమూ ఆ తోటా ఆ యిల్లూ అదంతా సీత స్టోరీ. ఈ ఊబిలో తను దిగకూడదు. ఆవిడ ఆస్తి ఆవిడ యిష్టం వచ్చినట్టు చేసుకుంటుంది. దానిజోలికి పోకూడదు. ఇంత హాయివేజని ఏర్పాటు చేసుకుని అది వసూలు చేసుకుంటేసరి. అమెరికా వెళ్తే వెళ్తాడు, మానేస్తే మానేస్తాడు కాని ఇప్పుడిక్కడి కొచ్చాక 'టు బి అర్ నాట్ టుబి' అన్న డైలమా ఒకటి వచ్చిపడింది. సత్యవతి గుండెలమీద డాన్స్ చేస్తోంది. షి యీజ్ ఏ బ్రేవ్ యంగ్ గర్ల్. నాల్రోజులుంటే పల్లెటూర్లో కొంచెం సరదాగా కాలక్షేపమవుతుందికాని దాన్నలా వదిలి వెళ్ళడానికి మనసు ఒప్పుకోవద్దూ? కూడా తీసికెళ్తే - ఎక్కడికి? ఎలాగ? ఆడదాన్ని కోరి తగుల్చుకుంటే దాని జీవిత సమస్యంతా మగవాడికి సమస్య అయిపోతుంది. సత్యవతి నేం చేయాలో జానకిరామారావుకి బోధపడలేదు.

* * *

ఇంటి కొచ్చాక తలుపు తీసింది సత్యవతే-

'ఎవరివో నువ్వెవరివో-నీలిమేఘ మాలికవో, మెరిసిపడే చంచలవో'' అని చిబుకం పుచ్చుకుని పాడా లనిపించింది. సినిమాల్లో తప్ప ఫ్రీ లవ్‌కి మన సొసైటీలో ఛాన్స్‌లేదు కదా!

"బావగారూ, అక్క రమ్మంటోంది" అంది మొహంమీద మొహంపెట్టి-"పద" అంటూ ఎవ్వరూ చూడకుండా పిర్రమీదొకటి వేశాడు. తప్పు అని ముక్కుమీద వేలుపెట్టుకుంది. సత్యవతి ఎదురుగుండా వుంటే జానకి రామారావు వశం తప్పిపోతున్నాడు. పెద్దగదిలో పాత పందిరిమంచంమీద ఎలిజబెత్ టైలర్‌లా, సోఫియాలా్రెన్లా పడుకొనుంది స్టుపిడ్ సీత తలకు పట్టీవేసుకుని. కాళ్ళదగ్గర సత్యవతి కూర్చుని పాదాలు రాస్తోంది. జానకి రామారావు చనువుగా గుండెలదగ్గర కూర్చుని——

"ఏవిటి సీతా పడకేశావ్? ఒక్కరోజుకే డౌనై పోతే ఎల్లాగ? తిరిగావా ఊరంతా-" అని ఆప్యాయంగా అడిగాడు.

"చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నారు. ఏవిటి విశేషం?"

సీతకు చాలా దర్జాగా ఉంది. చెల్లెలు కాళ్ళుపడుతూంటేనూ, మొగుడు ఒళ్ళో కూర్చుని మాట్లాడుతూంటేను.

"నీ కరెంట్ నా కొచ్చింది. లే-లే" అని చేయి పుచ్చుకు లాగాడు.

"ఒళ్ళు వేడిగా లేదూ?"

"కాస్సేపు పేకాడదాం. వేడి గీడి వదిలి పోతుంది" అని వెన్ను మీద నిమిరాడు. సత్యవతి పేక పట్టుకొచ్చి కలిపి ముక్కలు వేసింది. ముగ్గురూ డబ్బెట్టి ఆడారు. జానకిరామారావు చాలా హుషారుగా ఉన్నాడు. కాని ప్రతి ఆటా ఓడిపోతున్నాడు. ఆడుతూ మధ్యమధ్యన సీత మోకాలిమీద తట్టినట్లే సత్యవతి తొడమీదకూడా చరుస్తున్నాడు. సీత చూసిచూడనట్టు వూరుకుంది. సత్యవతి మాత్రం చేయి దగ్గరకు వస్తే గెంటేస్తూ వచ్చింది. కాని ఇద్దరూ ఓడిపోయారు. సీతే డబ్బంతా గెల్చుకుంది. మనీ ఈజ్ నాట్ ఎవ్వెరిథింగ్!

"మరి నీతో ఆడి ఓడిపోయాం గదా మాకేవిటి బహుమతి?" సీత యిద్దరిబుజాలమీద చేతులువేసి యిద్దరికీ చెరోముద్దూ పెట్టింది.

"థాంక్యూ" అని సీతచేతిని కళ్ళకద్దుకున్నాడు జానకిరామారావు. సత్యవతి తలపక్కకు పెట్టింది.

"బావగారికి సావిట్లో పక్కవేయవే సత్యవతీ, మనిద్దరం ఇక్కడ యీ పందిరి మంచంమీద పడుకుందాం" అంది సీత.

"సావిట్లోనా?" అన్నాడు గతుక్కుమని.

"సావిట్లోనే-మా అక్కా చెల్లెళ్ళం పడుకుని కబుర్లు చెప్పుకో వద్దూ-"

"సడే-" అని జావకారిపోయాడు.

"బి హేవ్ వెల్ మై గుడ్ బోయ్-" అంది సీత.

"షటప్" అన్నాడు సీతాపతి.

* * *

సావిట్లో మధ్యగా పాలసముద్రం మీద శేషతల్పం మాదిరిగా వేసిన పట్టిమంచం మీద విష్ణుమూర్తిలా పడుకోవలసినవాడు జానకి రామారావు, పరుపుల మంచంమీద పడుకునే అనీజీగా ఫీలవుతున్నాడు.

భీష్ముడు అంపశయ్యమీద పడుకున్నట్లు పడుకున్నారంది సీత వచ్చిచూసి. "టా! టా!" చెబుతూ మంచంకింద మరచెంబు పెట్టానంది. దాహం వేస్తే తాగమంది. గొంతు కెండిపోకుండా దోమతెరల్ను దగ్గరగా లాగి కళ్ళుమూసుకు పడుకొండంది. పళ్ళు పిండుకున్నాడు మానవుడు. "బావగారూ, గుడ్ నైట్" అంది కోకిలగొంతుతో సత్యవతి. ఇద్దరాడాళ్ళూ చెట్టాపట్టా లేసుకుని వయ్యారంగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళారు. డౌన్ విత్ ది లేడీస్ అని కసిగా తిట్టుకున్నాడు. పెద్దావిడ-ది లేడీ ఆఫ్ ది హవుస్ వంటింట్లో తలుపు దగ్గర మంచం వేసుకుని పడుకుంటుం దట. భ్రమం? హైమ్స్ ఇమ్మెమోరియల్ ఆవిడ కది అలవాట్ట!

* * *

రెండు ఆడత్రాచుల్లాగా పెనవేసుకుని పరున్నారు సీతా సత్యవతీ. సీత సత్యవతి బుజాలమీంచి చేయిని పోనిచ్చి తనలో పొదువుకుంటూ సత్యవతిని ముద్దులాడింది. కాస్సేపు కితకితలు పెట్టి నవ్వించి మరీ అడి గింది—"ఏవే బావగార్ని ఎలాగ పల్టీలు కొట్టించేవే" అని. "ఓయమ్మో, నీ పురుషుడు మహాపత్నీవ్రతు డనుకున్నా" అంది సత్య.

"కాడా?" అంది సీత.

"కాదే ఓయమ్మో! గేలం కొరికిన చేపే-గిలగిలా కొట్టుకుంటు న్నాడు." అని 'పాపం' అంటూ సాగదీసి అక్కబుగ్గ కొరికింది.

"అంతలా కొరక్కే-బుగ్గలు కందేను" అని సీత చెంపలు తుడుచుకుని సత్యవతిని వెనక్కుతోసి మీద ఆనుకుని మోచేత్తో పొడుస్తూ "బావగారి నేం చేశావే" అని రెట్టించి అడిగింది.

"క్రింద పెట్టి మీదపెట్టి మాటల్తో పడగొట్టేశా నోవిడా?" అని "బావగారు నీ ట్వింకిల్ నైలాన్ కట్టుకున్నందుకు నువ్వనుకుని నాచేయి అందిపుచ్చుకొనబోయి అందక జడపట్టుకు గుంజారు. నేను సత్యను సీతను కాననగానే కోప్పడ్డారు. చీర మార్చేసొచ్చి మంచినీళ్ళిచ్చాను."

"మంచినీళ్ళు త్రాగించా వన్నమాట!" అంది సీత గోముగా చెల్లెలి ముంగురులు నిమురుత్తూ.

"అన్నమాటో వున్నమాటో- నిక్షేపంలాంటి మనిషిని డైలమాలో పెట్టేశాను. అమెరికా మా ఇత్తకుండా చేశాను. పొలం అమ్మకం గురించి అంతా సీత ఇష్టం అనిపించేశాను. ఆ పాతపాట మరిక పాడ్డు."

"అంతలా మనిషిని వెర్రెత్తించే కూడదేమోనే-"

సీత హాయిగా నవ్వి సత్యవతి మీదపడి, సంతోషం పట్టలేక ఒళ్ళంతా గిల్లి పోగులెట్టింది. సత్య మీదను ఆనుకుని పరున్న సీత మెడ చుట్టూ చేతులువేసి "బావగారు నన్ను వొళ్ళో కూర్చోపెట్టుకుని 'ఇదుగో నేను చూసిన అమెరికా' అని యిలా ముద్దులెట్టేసుకున్నారే నన్ను" అని సీతకు శాంపిల్సు చూపించింది. "మా అక్కను, దాన్తోబాటే నన్ను, ఇంకా ఎంతమంది గోపికలను ఏడిపిద్దామని మీ ఉద్దేశం అని అడిగానే. మీ అక్కను నేను ఏడిపిస్తున్నానా. ఆ మాట దానిచేత చెప్పించు, అని అన్నారే బావ. 'మీ అక్క లక్ష్మీదేవైతే, నువ్వు జగన్మోహినివి' అన్నారే-'మీ రిద్దరూ కవలపిల్లలా-' అంటే 'మేమిద్దరం ఒక్కలాగుంటే మటుకు మా అదృష్టాలు ఒక్కలా లేవుకదా' అన్నా న్నేను" అంది సత్యవతి.

సీత దానినోరు చేత్తోమూస్తూ పక్క మీంచి లేచి, అల్లనల్లన నడిచి తలుపు తెరిచి బయటకు జారుకుంది.

సావిట్లో జానకిరామారావు మేకుల మంచంమీద పడుకున్న యోగపురుషుడిలా వున్నాడు.

సీత దోమతెర ఒత్తిగించి చేత్తో తట్టింది.

"నువ్వా" అన్నాడు.

నవ్వింది.

అభయమిచ్చిందికదా అని ఆమె చేతి ఆసరా మీద లేచాడు!

"పదండి" అంది. గది గుమ్మందాకా తీసుకువచ్చి నమస్కారం చేసి "మీ దయ" అని పక్కకు తప్పుకుంది.

జానకిరామారావు సీతను పొదివిపట్టుకుని తలమీద తల ఆన్చి

"నువ్వు దేవతవు" అని శిరస్సు ముద్దాడాడు. ఆమె కాను అని తల వూయించింది. కొంచెం బలంగా జానకిరామారావుని గదిలోకి త్రోసి గొళ్ళెంపెట్టేసి గుండెలమీద చేతులు వేసుకుని ఒక్క క్షణం నిలబడిపోయింది. అప్పుడు సీతకి ఎందుకో కాళ్ళు దడదడలాడాయి. చీకట్లో తడుముకుంటూ వెళ్ళి వంట ఇంట్లో ఒంటరి రాక్షసిలా పడుకున్న పిన్ని పక్కలో వ్రాలిపోయింది బెక్కుతూ. అప్పుడా మంచంలోంచి ఒక బొగ్గుల కుంపటిలా మండిపోతున్న ఆడది లేచి కూర్చుంది.

"నువ్వటే సీతా" అని పొదివిపట్టుకుని "మళ్ళీ ఎందు కొచ్చావే యీ నరకంలోకి" అని కళ్ళుతుడిచి, "నేను పాపిష్ఠిదాన్నే. నా బ్రతుకు నిప్పులమంటే-యీ నిప్పులమంటలోంచి నడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోయిన నువ్వు మళ్ళీ ఎందు కొచ్చావే" అని ఏడిచింది.

"ఏడవకు పిన్నీ! నా కంతా తెలుసు. సత్తి నాతోనే వుంటుంది. నా కది ప్రాణంలో ప్రాణం. మా వారికి కూడా ఇష్టమే- మేవిద్దరం నీకు రెండు కన్నులం అవునా- నీ రెండుకళ్ళూ యిక నావి. వాళ్ళిద్దరూ ఇప్పుడు అమెరికాలో ఉన్నారు. స్వర్గద్వారపుమెట్లు పరచొచ్చాను. నీకేం భయంలేదు పిన్నీ. ఈ యింట్లో నువ్వు ఉండు. తోట బుజ్జికి వదిలేయ్. పొలంమీద హాయివేజు నీకు కావలసింది అట్టెపెట్టుకుని మిగతాదే నాకు పంపించు. నువ్వున్ననాళ్ళు నీ కిందే ఉంటాయి అన్నీ. నువ్వేం బెంగెట్టుకోకు. ఏ నూతిలోనో కాలవలోనో పడి చచ్చిపోవలసిన దానికి ప్రాణం పోశావు. పెళ్ళి చేశావు. బ్రతుకు నిలపెట్టావు. నీపట్ల నాకా మాత్రం కృతజ్ఞత లే దనుకున్నావా? నా చర్మం వొలిచి చెప్పులు కుట్టించినా నీ ఋణం తీర్చుకోలేను పిన్నీ. నా ఆస్తిమీద నీకు కోరికే వుంటే ఏనాడో నన్ను నీ దారికడ్డం లేకుండా చేసుకునే దానివి. నువ్వలా చేయలేదు. నీది తల్లిప్రేగు. కన్నతల్లిని నే నెరగను. నీ చేతి చలవ వలన బ్రతికి బట్టకట్టాను. నా మొగుడు దేవుడే- దేవుడ్ని సుఖంపెట్టడంకోసం నేను బ్రతుకుతున్నాను. నాకు బ్రతుకంటే ఒక పక్కరోత పుట్టుకొస్తోంది. కాని ఆశ చావటం లేదు. నా ప్రేగు బుజ్జి

గాడ్ని చూడాలని తాపత్రయ పడుతోంది. నా గుండెలు బుజ్జిని అదు ముకోవాలని గిలగిలా కొట్టు కొంటున్నాయి. పద-నా కొక్క-ఘాటు చూపించు. నా కళ్ళతో ఒక్క-సారి చూస్తాను. అంతే- నే నిం కేమీ కోరను పిన్నీ!" అని వలవలా యేడ్చేసింది.

సీత పిన్ని కళ్ళు తడసిన బొగ్గులాగున్నాయి. ఆవిడ లేచింది. ఆవిడతోపాటే సీతా లేచి బయట కొచ్చింది. బయట ఆడదాని బ్రతుకు లోని చీకట్లలా లోకమంతా నల్లగా తారు పూసుకున్నట్లు భయంకరంగా ఉంది. పెరట్లోంచి దొడ్డితలుపు తీసుకుని తోటలోకి నడిచారు. తోటలో కీచురాళ్ళు కప్పలు రొదచేస్తున్నాయి. ఎక్కడో కుక్కలు దెబ్బ లాడు కుంటూ అరుస్తున్నాయి. అడ్డదారులంట నడిచి మెలికలుతిరిగిన బాట గుండా వచ్చివచ్చి ఊరి మునసబునాయుడు తోటలో బండెంకటసుబ్బడి పాకదగ్గర కొచ్చారు. బండి విప్పేసుంది. ఎడ్లు నెమ్మదిగా నెమరువేస్తు న్నాయి. కొబ్బరిచెట్లమీద పెద్దపిట్టలు బరువుగా ఇటూ అటూ కదిలి నప్పుడల్లా మట్టలు కిరకిరమంటున్నాయి. బండెంకటసుబ్బడు పాకలో దీపం బుడ్డీ కునుకుతోంది. ఈతాకుల చాపమీద సుబ్బడు నిద్రపోతు న్నాడు. తడిక తోసుకుని వెళ్ళి సీత పిన్ని "సుబ్బా-సుబ్బా-" అని తట్టి లేపింది.

"అమ్మగోరా, వరలక్షమ్మగోరా" అని వాడు తడుముకుంటూ లేచి తెల్లబోయాడు.

"సీతొచ్చిందిరా-మునసబు నాయుడుగారిని లేపు-" అంది వర లక్షమ్మ పాపాలభైరవిలా గుండె చిక్క-బట్టుకుంటూ.

"అమ్మబాబో-" అని బండెంకటసుబ్బడు మునసబుగారి పెర ట్లోకి గేటు కొక్కెం తీసుకుని జొరబడ్డాడు.

సీత బండి నానుకుని నిలబడింది చీకట్లో.

వరలక్షమ్మ బండిచక్రం దగ్గర కూలబడిపోయింది సన్నగా ఏడుస్తూ.

"అమ్మా సీతమ్మతల్లీ!" అంటూ వచ్చారు నాయుడుగారు.

సీత నాయుడుగారి దగ్గిరకువెళ్ళి తలవంచుకుని నిలబడింది.

ఆయన నెత్తిమీద నిమురుతూ "పదమ్మా" అని పెరట్లోంచి మునసబుగారి లోగిలివెనక్కి నడిపించు కెళ్ళారు. వరలక్ష్మమ్మకూడా లోపలి కడుగుపెట్టింది. మునసబుగారు గదిలోకి తీసుకెళ్ళి పక్కమీద కూర్చుని ఆడవాళ్ళ నిద్దరినీ బెంచీమీద కూర్చోమన్నారు. చుట్ట వెలిగించుకుని "అమ్మా! మనసు గట్టిచేసుకోవా లమ్మా? నువ్విలా బయట పడకూడదు తల్లీ! జాగ్రత్త. ఎంత దుఃఖమైనా కడుపులో కడుపులోనే హరించిపోవాలి. బుజ్జి కేం లోటు లేదు. దొరబాబులా పెరుగుతున్నాడు. నువ్వే చూస్తావుగా-గాబరాపడకమ్మా. సర్దుకో-కొంచెంసేపు కూర్చుని స్థిమితపడు" అని బుజ్జగించాడు.

"నా కేం పరవా లేదు. నేను రాయిలాగ ఉండగలను బాబయ్యగారూ" అంది సీత.

నాయుడుగారు దీపం పుచ్చుకుని చేత్తో "పదండమ్మా" అని బయల్దేరారు.

తలంతా ముసుగు కప్పుకుని పవిట మీదకు లాక్కుని తడబడుతున్న కాళ్ళతో సీత నాయుడుగారిని అనుసరించింది. మండువాలో కొచ్చి బస్తాలు భోషణాలు పెట్టెలు, కావిళ్ళ గాబులు గుండిగలు దాటి చివర కొట్లో కొచ్చారు. ఆ కొట్లోంచి వీధి అరుగులమీదికి తలుపు వుంది. ఆ గదిలో దీపం వెల్తురులో మంచంమీద నాయుడిగారి మేనల్లుడు వెంకట్రావు పడుకున్నాడు.

"వెంకట్రావ్! వెంకట్రావ్! సీతొచ్చిందిరా" అని పిలిచారు నాయుడుగారు. వెంకట్రావ్ సీ తొచ్చింది అనే మాట వినగానే మంత్రబద్ధుడిలా లేచి కూర్చున్నాడు.

"సీతా వచ్చావా! కూర్చో-" అన్నాడు కాని, ఆమె చీకట్లో అలానే నిలబడింది.

"ఇదుగో మన బుజ్జీ-" అని నాయుడిగారి చేతిలోని లాంతరును పక్కలో పడుకున్న నాలుగేళ్ళ పసివాడిమొహం కనిపించేలా చూపెట్టాడు. సీత ఏడుస్తూ మొహం కప్పుకుంది.

"ఏడవకు సీతా-ఏడవటం దేనికి? ఏడిస్తే ఏం లాభం? నువ్వయితేనేం? నేనైతే నేం? నా దగ్గరున్నాడు కదా- అంతే- సంతోషించు-ఏడవకు!"

సీత మంచం పట్టిమీద కూర్చుని దుప్పటి తొలగించి ఒకమారు చేత్తో వెక్కి-వెక్కి ఏడుస్తూ పిల్లవాడి వొళ్ళంతా నిమిరింది. నిద్రపోతున్న పిల్లవాడిని బుజంమీదేసుకుని గోడవారగా నిలబడి "నాన్నా! బుజ్జీ! లేవవూ-నా కేసి చూడవూ? నాతో మాట్లాడవూ? నన్ను అమ్మా అని ఒక్కసారి- ఒక్కసారి పిలవ్వూ" అని ఏడుస్తూ అడిగింది. వాడు నిద్రలోనే సీతమెడను గట్టిగా పెనవేసుకున్నాడు. ఆహా! పుత్రగాత్ర పరిష్వంగసుఖము. సీతచేతుల్లోనుంచి పిల్లవాడిని తీసుకుందుకు, ఎవరికీ ధైర్యం చాలింది కాదు. వెంకట్రావ్ లేచొచ్చి "సీతా, నాకే కదా అప్పగించింది. నాకే యివ్వు. నేను పువ్వుల్లో పెట్టినట్లు పెంచుకుంటాను కదా!" పిల్లాడిని తీసుకున్నాడు. పిల్లడికి ముద్దుపెట్టి "బాబయ్యగారూ! తోటా యిల్లూ పిల్లడికే వుంటాయి. నే నింతకంటె ఏ మివ్వగలను. పాపిష్ఠిదాన్ని." వరలక్షమ్మ సీతను దగ్గిరగా లాక్కొని "పదమ్మా" అంది. నాయుడుగారు వీధరుగుమీదకి తలుపు ఓర వాకిలిగా తెరుస్తూ, "సుబ్బడు వీధిలో కనిపెట్టుకున్నాడు-" అని కూడా వచ్చారు. సీత వెనక్కి తిరిగి బుజ్జిగాడి మొహం కనిపిస్తుందేమోనని విఫలయత్నం చేసింది. బుజ్జిగాడు వెంకట్రావు పక్కలో చక్కగా ముడుచుకుని పువ్వులా పడుకున్నాడు. వెంకట్రావ్ మళ్ళీ ముసుగు బిగిస్తూ "నువ్ బెంగెట్టుకోకు, సీతా" అని గొణిగాడు.

వరలక్షమ్మ సీతను నడిపించుకొచ్చి పెరటితలుపుదాటి వంట ఇంటి గొళ్ళెంతీసి మంచంలో కూలబడిపోయింది. సీత శోకం ముద్ద కట్టినట్టు పిన్నిపక్కలో వాలిపోయి వెక్కుతూ వుండిపోయింది. వరలక్షమ్మ సీతవెన్ను నిమురుతూ- "మర్చిపోతల్లీ! అంతా మర్చిపో-

కడుపు చించుకుంటే అంతా సముద్రమే! తెలివితక్కువ సంసారాలు మనవి. సత్తెమ్మని నువ్వు నీ కడుపులో పెట్టుకుని నీ నోట్లో ముద్దని త్రుంచి దాని నోట్లో పెడుతున్నావు. నీ మనస్సు దొడ్డది. నీ ప్రేమ గొప్పది. కాని నీ కీ విరాగం యీ వయస్సులో తగదు. సత్తికోసం నువ్వు నీ మనసుని చంపుకుని నీ కండల్నికోసి యివ్వటం చాలా పెద్ద పని- కాని నా కెవరిగురించి మాటాడేందుకు హక్కులేదు. సత్తి నాయుడుగారి కూతురని వూరందరికీ తెలుసు. దాన్నో నన్నో మీ బాబయ్య చంపుతాడని భయపడనిరోజు లేదు. పిచ్చి పంతులి పెళ్ళాం కూతురూ అనే అంటారు కాని, అటు తిరిగి వరలక్షమ్మకి నాయుడికి పుట్టింది సత్తెమ్మ అని దానిబతుకు నట్టేటి పాలుచేసింది ఎవడు? సత్తాలు నా కడుపునే పుట్టింది. నీతోటే పెరిగింది. నీకు నాయుడి మేనల్లుడితో స్నేహమయి మీ రిద్దరూ రాజమండ్రివోతే అక్కడనుంచి నిన్ను కాకినాడ- చదువుకి పెట్టి బుజ్జిగాడు పుట్టాక వాడ్ని నాయుడిగారి కప్పగించి అదంతా మసిపూసి మారేడు కాయచేసి, నీకు పెళ్ళిచేసి నిన్నోయింటి దాన్ని చేసి నీ కాపరం నువ్వు లక్షణంగా చేసుకుంటూంటే- నా కెంతో గర్వంగా నిండుగా వుండేది. బురదలోంచి ఒక పద్మం తలెత్తి సూర్యుడ్ని చూస్తోందని- నిన్ను మళ్ళీ చూశాననే ఆనందంతోపాటు నువ్వెందు కొచ్చావిక్కడికి మళ్ళీ అని నాకు కోప వొచ్చినమాట నిజం! పాపంలోంచి ఎవరు బయటపడినా సంతోషంగానే వుంటుంది. సత్యవతి నా దగ్గి రుంటె యీ వూళ్ళో దాన్ని చెడగొట్టేస్తారు. దాని బ్రతుకు కుక్కలు చింపిన విస్తరవుతుంది. తీసుకుపో. నువ్వే ఏం చేసుకుంటావో....చేసుకో" అని యేడ్చింది వరలక్షమ్మ.

తల్లిన్ని కూతురూ కూతుర్ని తల్లీ ఓదారుస్తూనే వున్నారు. ఆడదాని దుఃఖం అది ఎంతకూ ఆరనిమంట; రగుల్తూ సెగలు కమ్మే ఆ చిచ్చులో వెనకటిరకం మనిషి వరలక్షమ్మా, నడుస్తున్నతరం వ్యక్తి

సీత ఒకర్నొకరు పెనవేసుకుని నిద్రపోయాడు. దుఃఖితులను నిద్రే దయదల్చకపోతే వారు గుండెలు బ్రద్దలయేలా యేడ్చియేడ్చి చావక మరింకేవిటి చేస్తారు? వాళ్ళు పాపాలే చేశారు. వాళ్ళు అట్టే నీతిమంతులు కారు. లోకం ఆమోదించనక్కర్లేని బ్రతుకులు వారివి. వాళ్ళా బ్రతుకు తున్నారు. వారిని బ్రతకనివ్వండి. అవి రెక్కలు దెబ్బతిన్న పిట్టలు- రెక్కలు మళ్ళీవస్తాయి. వచ్చినపుడు అవి ఎగుర్తాయి. ప్రపంచం ఎంత వేగంగా పరిగెడుతోంది! జీవితం ఎంత జటిలమై కూర్చుంది! ఈనాడు అటకమీద నీతుల్ని దింపి నెత్తి నెట్టుకుని వూరేగుతున్నామనే వారు చెప్పే వక్రభాష్యాలు, పాపపుణ్యాలు, కర్మలూ, కుటిల సిద్ధాంతాలు మారు తున్న ప్రపంచానికి అట్టే పనికిరావు. లాభంలేదు.... బ్రతుకు చిత్రమైన నాటకం-నాటకం నడవ నియ్యండి. ఎవరూ తెరదింపవద్దు. జీవితం అదే సర్దుకుపోతుంది. ప్రవాహంలో కొట్టుకొచ్చే తుక్కూ దూగర అడుక్కే- చేరుకుంటాయి. లేదా ప్రవాహం ఒడ్డుకు కొట్టుకొస్తుంది. మళ్ళీ దాని గమనం దానిదే- మిడిల్ క్లాస్ మోరల్స్ అవి చెల్లనినోట్లు! వాట్ని విసి రేయండి. పాతనీతుల మసి మొహాలకంటకుండా కడుక్కోండి.

* * *

ఇది జరిగి చాలా కాలమయింది.

సీతకు జబ్బుచేసింది. జుట్టంతా వూడిపోయింది.

పేముకుర్చీలో కూర్చుని సత్యవతికి పుట్టబోయే పాపకోసం మేజోళ్ళు అల్లుతున్నది.

సీత ప్రోద్బలంమీదే పొలం అమ్మేశారు. తోటకూడా అమ్మే శారు. ఇల్లు నాయుడుగారు కొన్నారు.

జానకిరామారావు సత్యవతిని తీసుకుని అమెరికా హయ్యర్ స్టడీస్‌కి వెళ్ళాడు. సత్యవతి కడుపుతో వున్నట్లు అమెరికానుంచి వుత్తరం వచ్చింది. ఆ ఉత్తరం ఒళ్ళో పెట్టుకుని చదివిందే చదివి, చదివిందే చదివి మళ్ళీమళ్ళీ చూసుకుంటూ నవ్వుకుంటూ కూర్చుంది.

సీతపిన్ని వరలక్ష్మమ్మగారు కాశీ చేరుకుంది.

పిచ్చిపంతులు శవం పుచ్చిపోయి గుర్తు పట్టడానికి వీల్లేకుండా కాలవలో కొట్టుకుపోయి లాకుల కడ్డంపడింది.

బండెంకట సుబ్బడు సారాకొట్టులో వాటా తీసుకున్నాడు.

ఇవన్నీ జరిగింది బుజ్జిగాడికి మశూచికం వచ్చి పోయాడని తెలిశాక——

తెలిశాకే సీతకు జబ్బుచేసింది. జుట్టంతా వూడిపోయింది. పేము కుర్చీలో కూర్చుని సత్యవతికి పుట్టబోయే పాపకోసం మేజోళ్ళు అల్లు తున్నది.

సీతజడ ఇప్పుడు సీత మెడ తిరగదు. సీతజడ సీతచేతి కంద కుండా పోయింది.

———